



Briselē, 2019. gada 6. martā

**JAUTĀJUMI UN ATBILDES PAR TRANSPORTLĪDZEKĻU, SISTĒMU, SASTĀVDAĻU UN  
ATSEVIŠĶU TEHNISKU VIENĪBU TIPA APSTIPRINĀŠANU  
SAISTĪBĀ AR APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANOS NO EIROPAS SAVIENĪBAS**

Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome 2019. gada 8. janvārī pieņēma Regulu (ES) 2019/26<sup>1</sup>, ar ko attiecībā uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības papildina Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktus<sup>2</sup>.

**Pamatojoties uz minēto regulu, šis jautājumu un atbilžu saraksts sniedz papildu ieteikumus gadījumam, ja Apvienotā Karaliste 2019. gada 30. martā plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika (“izstāšanās diena”) kļūs par trešo valsti bez ratificēta izstāšanās līguma un tādējādi:**

- bez pārejas perioda, kas paredzēts Izstāšanās līgumā<sup>3</sup>,

un

- bez Izstāšanās līgumā paredzētajiem noteikumiem attiecībā uz “tirgū laistām precēm”.

Šis jautājumu un atbilžu saraksts vajadzības gadījumā var tikt atjaunināts un papildināts, un tas būtu jālasa kopā ar Regulu (ES) 2019/26, “Paziņojumu ieinteresētajām personām. Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprināšanas jomā”<sup>4</sup> un “Paziņojumu ieinteresētajām personām. Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi dažu transportlīdzekļu un motoru tipa apstiprināšanas jomā”<sup>5</sup>, kurus Eiropas Komisija publicēja attiecīgi 2018. gada 29. janvārī un 2018. gada 28. martā.

<sup>1</sup> OV L 8, 10.1.2019., 1. lpp.

<sup>2</sup> Regula (ES) 2019/26 ir pieņemta kā daļa no regulējuma, pie kura pieder Direktīva 2007/46/EK par mehānisko transportlīdzekļu apstiprināšanu, Regula (ES) Nr. 167/2013 par lauksaimniecības un mežsaimniecības transportlīdzekļu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību, Regula (ES) Nr. 168/2013 par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību, Regula (ES) 2016/1628 par prasībām attiecībā uz autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas iekšdedzes motoru gāzveida un daļiņveida piesārņotāju emisiju robežvērtībām un tipa apstiprināšanu un Regula (EK) Nr. 765/2008 par tirgus uzraudzību.

<sup>3</sup> Sal. Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas Ceturto daļu (OV C 66 I, 19.2.2019., 1. lpp.).

<sup>4</sup> [https://ec.europa.eu/growth/content/brexit-%E2%80%93-guidance-stakeholders-impact-type-approval-motor-vehicles\\_en](https://ec.europa.eu/growth/content/brexit-%E2%80%93-guidance-stakeholders-impact-type-approval-motor-vehicles_en).

<sup>5</sup> [https://ec.europa.eu/growth/content/brexit-guidance-stakeholders-impact-type-approval-certain-vehicles-and-engines\\_en](https://ec.europa.eu/growth/content/brexit-guidance-stakeholders-impact-type-approval-certain-vehicles-and-engines_en).

## **A. PIRMS IZSTĀŠANĀS DIENAS SAVIENĪBAS (ES 27) TIRGŪ LAISTO PREČU JĒDZIENS**

Ja Apvienotā Karaliste izstāsies no ES bez ratificēta izstāšanās līguma, Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktus Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pārstās piemērot no izstāšanās dienas. Tas nozīmē, ka no minētās dienas Apvienotās Karalistes tipa apstiprinātāja iestāde vairs nebūs tipa apstiprinātāja iestāde saskaņā ar Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktiem. Tādējādi no izstāšanās dienas Savienības (ES 27) tirgū vairs nebūs iespējams laist preces, kas ražotas uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata.

Tāpēc to, kādā mērā Apvienotās Karalistes izstāšanās varētu ietekmēt konkrētu transportlīdzekli, sistēmu, sastāvdaļu vai atsevišķu tehnisku vienību, kas ražoti uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata, nosaka atkarībā no tā, vai attiecīgais ražojums ir laists Savienības (ES 27) tirgū pirms izstāšanās dienas. Savienības tiesību aktos par ražojumiem jēdzienu “laist tirgū” konsekventi piemēro, lai noteiktu konkrētam ražojumam piemērojamās juridiskās prasības — ražojumam ir jāatbilst piemērojamiem Savienības tiesību aktiem brīdī, kad tas tiek laists tirgū<sup>6</sup>.

Šajā sakarā Regulā (ES) 2019/26 atgādināts, ka transportlīdzekļiem, sistēmām, sastāvdaļām vai atsevišķām tehniskām vienībām ir jāatbilst piemērojamām prasībām brīdī, kad tie tiek laisti tirgū. Tāpēc jēdziens “laist Savienības (ES 27) tirgū” ir jāizmanto arī šajā saistībā. “Laist tirgū” nozīmē pirmo reizi par samaksu vai bez maksas komerciālās darbības gaitā piegādāt ražojumu izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Savienības (ES 27) tirgū<sup>7</sup>. Laišanai tirgū ir vajadzīgs piedāvājums vai vienošanās starp divām vai vairākām juridiskām vai fiziskām personām par īpašumtiesību, valdījuma vai jebkādu citu īpašuma tiesību nodošanu attiecībā uz konkrēto ražojumu pēc ražošanas posma. Jēdziens “laist tirgū” attiecas uz katru atsevišķu ražojumu, nevis uz ražojuma veidu. Turklāt, lai ražojumu laistu tirgū, tas nav fiziski jāpiegādā, bet ražošanas posmam ir jābūt pabeigtam<sup>8</sup>.

Minētos principus piemēro arī autobūves nozarei, kas ir saskaņota ES līmenī, jo nozares saskaņotajos tiesību aktos nav paredzēti atkāpes noteikumi.

Transportlīdzekļiem (pabeigtiem vai nepabeigtiem) līdz to laišanai ES 27 tirgū ir vajadzīgs derīgs atbilstības sertifikāts (*CoC*), kura pamatā ir derīgs tipa apstiprinājums. Tas nozīmē, ka transportlīdzekļus (pabeigtus vai nepabeigtus), kas ir laisti ES 27 tirgū pirms izstāšanās dienas ar *CoC*, kura pamatā ir derīgs Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums, drīkst turpināt darīt pieejamus ES 27 tirgū. Neskarot to, kā tiek piemēroti noteikumi par sērijas beigu transportlīdzekļu laišanu tirgū, reģistrāciju un nodošanu

<sup>6</sup> Sk. Komisijas paziņojumu 2016/C 272/01 ““Zilā rokasgrāmata” par ES produktu noteikumu īstenošanu, 2016. gads” (OV C 272, 26.7.2016., 1. lpp.).

<sup>7</sup> Sk. 2. panta 2) punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regulā (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.). Šajā regulā paredzētie tirgus uzraudzības noteikumi ir piemērojami Direktīvas 2007/46/EK par mehānisko transportlīdzekļu apstiprināšanu kontekstā. Sk. arī Regulas (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013 un (ES) 2016/1628.

<sup>8</sup> Sīkāk par jēdzienu “laist tirgū” sk. 2. nodaļu iepriekš minētajā paziņojumā ““Zilā rokasgrāmata” par ES produktu noteikumu īstenošanu, 2016. gads”.

ekspluatācijā<sup>9</sup>, reģistrācija un nodošana ekspluatācijā no izstāšanās dienas būs iespējama saskaņā ar Regulā (ES) 2019/26 izklāstītajiem nosacījumiem (sk. zemāk B iedaļu). No izstāšanās dienas transportlīdzekļus, sistēmas, sastāvdaļas un atsevišķas tehniskas vienības varēs laist ES 27 tirgū tikai ar *CoC*, kura pamatā ir Savienības (ES 27) tipa apstiprinājums.

**1. Transportlīdzekļi, sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskas vienības, kuri izstāšanās dienā fiziski ir izplatīšanas ķēdē vai kuri jau tiek izmantoti ES 27 tirgū.**

*A piemērs. Riepas, kas jau ir pie ES 27 importētāja, vai mehānisks transportlīdzeklis, kas jau ir pie ES 27 tirgotāja.*

Uzskata, ka šie ražojumi ir laisti Savienības (ES 27) tirgū pirms izstāšanās dienas un ka tādējādi tos var turpināt darīt pieejamus ES 27 tirgū (ja transportlīdzekļiem ir derīgs *CoC*) vai turpināt tos izmantot; nav nepieciešama (jauna) Savienības tipa apstiprināšana, atkārtota marķēšana vai ražojuma pārveidošana. Tas neattiecas pienākumu izraudzīties jaunu ES 27 reģistrētu "ražotāja pārstāvi", ja pašreizējais pārstāvis ir no Apvienotās Karalistes un ir iecerējis ražojumus laist ES 27 tirgū no izstāšanās dienas.

*B piemērs. Nepabeigts kravas automobilis, kurš, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājumu, ražots Savienībā (ES 27) pirms izstāšanās dienas, kura ražošana notiek vairākos posmos, kuram ir derīgs *CoC* un kurš tālākai montāžai vai pabeigšanai piegādāts Savienībā (ES 27) pirms izstāšanās dienas.*

Šis piemērs attiecas uz vairākos posmos pabeigtiem transportlīdzekļiem, kuru pirmajā ražošanas posmā tiek izgatavota šasija ar kabīni (t. i., nepabeigts transportlīdzeklis). Kravas automobiļa gadījumā uz šasiju ar kabīni var attiekties tipa apstiprinājums par transportlīdzekļa ražotāja veiktu pirmo posmu, un virsbūves izgatavotājam (t. i., trešai personai) var būt izdots apstiprinājums par sekojošu otro un galīgo posmu. Viens ražotājs var arī izgatavot kravas automobili vairākos posmos. Ja var uzskatīt, ka nepabeigtais transportlīdzeklis ir laists ES 27 tirgū uz tāda pirms Apvienotās Karalistes izstāšanās notikuša komerciāla darījuma pamata starp divām personām, kura mērķis ir izplatīšana vai izmantošana ES 27 tirgū, pieeja ir tāda pati kā A piemērā minēto ražojumu gadījumā.

**2. Transportlīdzekļi, sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskas vienības, kuri, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājumu, ražoti vai nu trešā valstī, vai Savienībā (ES 27), kuri piegādāti importētājam/ ražotāja pārstāvim ES 27 vai pirms izstāšanās dienas pārdoti ES 27 tirgotājam vai klientam pēc ražošanas posma pabeigšanas, bet kuri līdz Apvienotās Karalistes izstāšanās dienai vēl nav fiziski piegādāti ES 27 klientam.**

*Piemērs. Autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas motors, kurš uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata ražots ASV, ir pārdots ES 27 importētājam vai autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas oriģinālā aprīkojuma ražotājam*

---

<sup>9</sup> Direktīvas 2007/46/EK 27. panta 3. punkts, Regulas (ES) Nr. 167/2013 39. panta 3. punkts un Regulas (ES) Nr. 168/2013 44. panta 3. punkts. Sk. arī Regulas (ES) Nr. 2019/26 preambulas 15. un 19. apsvērumu.

**2019. gada 28. martā (t. i., tirgū laišanas datums, darījuma datums), bet tas nonāks Savienības muiņā tikai 2019. gada 5. jūnijā.**

Tāpat kā ražojumiem šā saraksta 1. punktā. Datums, kurā ražojums tiek laists Savienības (ES 27) tirgū ir datums, kurā notika darījums starp ražotāju un ES 27 importētāju vai oriģinālā aprīkojuma ražotāju ar nosacījumu, ka līdz minētajam datumam ir pabeigts ražošanas posms. Lai ražojumu laistu tirgū, to nav nepieciešams fiziski piegādāt.

- 3. Transportlīdzekļi, sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskas vienības, kuri ražoti uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata, kuri ir vai nu importēti Apvienotajā Karalistē no trešās valsts, vai ražoti Apvienotajā Karalistē pirms izstāšanās dienas un kurus pēc tam, sākot no izstāšanās dienas, pārdod ES 27 klientam.**

*Piemērs. Nepabeigtu transportlīdzekli, kurš uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata ražots Japānā un kuram ir CoC, 2019. gada 25. februārī pārdod Apvienotā Karalistē esošam virsbūves izgatavotājam, kurš šo transportlīdzekli importē Apvienotajā Karalistē 2019. gada 10. martā. Pēc tam Apvienotās Karalistes virsbūves izgatavotājs 2019. gada 20. aprīlī to pārdod ES 27 tirgotājam, un pabeigtais transportlīdzeklis Savienības muiņā nonāk 2019. gada 30. aprīlī.*

Šajā piemērā nepabeigtais transportlīdzeklis ir laists Savienības (ES 27) tirgū pēc izstāšanās dienas, jo ES 27 klientam tas pirmo reizi darīts pieejams dienā, kas ir izstāšanās diena vai pēc tās. Nepabeigto transportlīdzekli uzskata par ražojumu, kurš ir importēts no trešās valsts un kuram būs pilnībā jāatbilst Savienības tiesību noteikumiem, kas ir piemērojami dienā, kurā to laiž tirgū.

Ražojumiem, kurus laiž ES 27 tirgū no izstāšanās dienas, ir vajadzīgs CoC, kura pamatā ir ES 27 tipa apstiprināšanas iestādes izdots tipa apstiprinājums.

- 4. Transportlīdzekļi, sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskas vienības, kuri pēc izstāšanās dienas uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata ražoti trešā valstī.**

*Piemērs. Vieglo automobili, kurš 2019. gada 5. aprīlī uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata ražots Ķīnā, 2019. gada 15. aprīlī pārdod ES 27 tirgotājam, un tas Savienības muiņā nonāk 2019. gada 1. jūnijā.*

Šajā piemērā aprakstīto vieglo automobili nedrīkst laist Savienības (ES 27) tirgū, balsoties uz CoC, kura pamatā ir Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums. Tāpat kā šā saraksta 3. punktā aprakstītajā situācijā.

- 5. Kā var pierādīt laišanu tirgū pirms izstāšanās dienas?**

Pierādījumus par laišanu tirgū var sniegt, pamatojoties uz jebkādu attiecīgu dokumentu, ko parasti izmanto biznesa darījumos (piemēram, pārdošanas līgums par precēm, kas jau ir saražotas, rēķins, dokumenti par preču nosūtīšanu izplatīšanai vai tamlīdzīgi komercdokumenti).

Praksē šādi pierādījumi būs jāsniedz pārbaudēs, ko veic, kad notiek importēšana Savienībā (ES 27), vai pārbaudēs, ko veic tirgus uzraudzības iestādes, vai

reģistrācijas laikā tiem ražojumiem, kuriem šāda prasība ir noteikta. Iesniegtajiem dokumentārajiem pierādījumiem jābūt tādiem, lai varētu pārbaudīt, ka tie atbilst konkrētām precēm un daudzumam, kas uzrādīts muitai vai ko pārbauda tirgus uzraudzības iestādes, vai kuram ir jāveic reģistrācija, piemēram, ar norādi uz konkrētajiem ražojuma identifikācijas elementiem.

## **B. SAVIENĪBAS TIPU APSTIPRINĀJUMU PIEŠKIRŠANA ATBILSTOŠI REGULAI (ES) 2019/26**

Regulas (ES) 2019/26 4. pants paredz, ka ražotājs, kuram ir Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums drīkst iesniegt Savienības (ES 27) tipa apstiprinātājam iestādei tāda paša Savienības tipa apstiprinājuma pieteikumu līdz dienai, kad Savienības tipa apstiprināšanas tiesību akti vairs nav piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā.

### **1. Jauns Savienības tipa apstiprinājums, kas piešķirts un stājies spēkā pirms izstāšanās dienas**

Šādā gadījumā iepriekšējais Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums kļūs nederīgs no dienas, kurā stāsies spēkā jaunais Savienības tipa apstiprinājums.

Regulas (ES) 2019/26 5. panta 6. punkta trešā daļa paredz, ka transportlīdzekļus, sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskās vienības, kas saražoti, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājumu, kurš kļuvis nederīgs, jo līdz izstāšanās dienai piešķirts Savienības tipa apstiprinājums, drīkst laist tirgū, reģistrēt un nodot ekspluatācijā Savienībā līdz dienai, kurā Savienības tipa apstiprināšanas tiesību akti vairs nav piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā. Ja Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums citu iemeslu dēļ kļūst nederīgs pirms minētās dienas, transportlīdzekļus, sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskās vienības var laist tirgū, reģistrēt un nodot ekspluatācijā Savienībā tikai līdz dienai, kurā Savienības tipa apstiprinājums kļūst nederīgs. Transportlīdzekļu gadījumā ražotājiem jaunā Savienības tipa apstiprinājuma numurs būs jānorāda *CoC* papildinājumā.

Regulas (ES) 2019/26 preambulas 17. apsvērumā paskaidrots, ka *“tā kā laišana tirgū, reģistrēšana un nodošana ekspluatācijā var notikt atšķirīgā laikā, tam, lai noteiktu, vai tiek ievēroti šajā regulā noteiktie termiņi, būtu jāizmanto brīdis, kad pirmo reizi notiek kāda no minētajām darbībām”*. Tādējādi transportlīdzekli, sistēmu, sastāvdaļu vai atsevišķu tehnisku vienību, kuri laisti tirgū pirms izstāšanās dienas atbilstoši 5. panta 6. punkta trešās daļas nosacījumiem, drīkst reģistrēt un nodot ekspluatācijā arī izstāšanās dienā vai pēc tās.

### **2. Jauns Savienības tipa apstiprinājums, kas piešķirts izstāšanās dienā vai pēc tās**

Sagaidāms, ka Savienības tipa apstiprinātāja iestāde, pat ar vislabākajiem nodomiem, var nepagūt laikus, proti, līdz izstāšanās dienai, apstrādāt visus dažādo ražotāju pieteikumus. Tāpēc iespējams, ka jaunais Savienības tipa apstiprinājums, ar ko aizstāj iepriekšējo Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājumu, tiks izdots tikai izstāšanās dienā vai pēc tās.

Tādā gadījumā:

- transportlīdzekļus, sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskās vienības, kuri ražoti uz tāda Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājuma pamata, par kuru

saskaņā ar Regulas (ES) 2019/26 4. panta 1. punktu ir pieprasīts tāds pats Savienības tipa apstiprinājums, un kuri ES 27 tirgū ir laisti pirms izstāšanās dienas, drīkst reģistrēt un nodot ekspluatācijā izstāšanās dienā vai pēc tās, kamēr tiek gaidīta Savienības tipa apstiprinājuma piešķiršana. Lai veiktu transportlīdzekļa reģistrāciju un nodošanu ekspluatācijā, ražotājiem attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm būs jāuzrāda pierādījums par to, ka tie Savienības tipa apstiprinātajai iestādei atbilstoši Regulas (ES) 2019/26 4. panta 1. punktam ir iesnieguši tāda paša Savienības tipa apstiprinājuma pieteikumu;

- no izstāšanās dienas tādu transportlīdzekļu, sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību ražošanu, kurus ir paredzēts laist ES 27 tirgū, drīkst veikt tikai uz ES 27 tipa apstiprinātajās iestādes piešķirta tipa apstiprinājuma pamata.

### **C. SKAIDROJUMS PAR TO TIPA APSTIPRINĀJUMU (NE)DERĪGUMU, KURI IZDOTI SASKAŅĀ AR DIREKTĪVU 97/68/EK**

Gan Regulas (ES) 2019/26 20. apsvēruma, gan tās 7. panta pamatā ir pieņēmums, ka tipa apstiprinājumi, uz kuriem attiecas vai nu Direktīvā 97/68/EK, vai Regulā (ES) 2016/1628 paredzētie atbrīvojumi un pārejas noteikumi, ir kļuvuši nederīgi.

Direktīvā 97/68/EK nav panta, kas būtu ekvivalents Regulas (ES) 2016/1628 30. pantam, kurā noteikts, kad tipa apstiprinājumi kļūst nederīgi.

Tomēr Direktīvas 97/68/EK 10. panta 2. punktā bija paredzēts sērijas beigu noteikums, kurā izmantots princips par to, ka tipa apstiprinājums, kas izdots konkrēta emisijas posma motora kategorijai, kļūst nederīgs laišanai tirgū no nākamā emisijas posma piemērošanas datuma, kas noteikts minētās direktīvas 9. panta 4. punktā.

Tādējādi tiek uzskatīts, ka saskaņā ar Direktīvu 97/68/EK piešķirtie tipa apstiprinājumi kļūst nederīgi, kad laišanai tirgū tiek piemērotas jaunas emisijas prasības. Tas saskan ar Regulas (ES) 2019/26 7. panta noteikumiem.

\* \* \*